

การบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ในการมีส่วนร่วมของประชาชน
ด้านการดำเนินโครงการในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรวง
อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด

The Integration of Four Principles of Sangahavatthu with
Public Participation in Management of the Projects by
Muang Suang District Municipality, Roi Et Province

พริทิพา ไชยรัตน์

Porntipa Chaiyarat

พระครูปลัดสุริยะ ชวนปณฺโญ

Phrakhrupalad Suriya Chavanapanyo

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

Mahamakut Buddhist University, Roi-Et Campus

E-mail: mizuno_25@hotmail.com

E-mail: khattanamungsanti@gmail.com

Received: 31 January 2025; Revised: 21 February 2025; Accepted: 27 April 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการดำเนินโครงการในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 จำแนกตามลักษณะประชากร และ 3) เสนอแนะแนวทางการบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 367 คน เป็นประชาชนอายุ 18 ปีขึ้นไป เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหายุ่งระหว่าง 0.67-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95

ผลการวิจัยพบว่า

1) การบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการเสริมอำนาจ การให้ข้อมูลข่าวสาร การปรึกษาหารือ ความร่วมมือ และการเข้าไปมีบทบาทตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นพบว่า เพศไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนอายุมีความแตกต่างในด้านการเสริมอำนาจ ระดับการศึกษาและอาชีพมีความแตกต่างในด้านการปรึกษาหารือ การเข้าไปมีบทบาท ความร่วมมือ และการเสริมอำนาจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ข้อเสนอแนะแนวทางการบูรณาการ พบว่า ด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร เทศบาลควรให้ข้อมูลข่าวสารที่ชัดเจนและเข้าถึงง่ายแก่ประชาชน ด้านการปรึกษาหารือ เปิดพื้นที่ให้มีการเสนอแนะและปรึกษาหารือเกี่ยวกับโครงการ

293 การบูรณาการหลักสี่ทศวรรษ 4 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการดำเนินโครงการในเขตเทศบาลตำบลเมืองสว่าง อำเภอเมืองสว่าง จังหวัดร้อยเอ็ด

พัฒนา ด้านการเข้าไปมีบทบาท ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในเวทีสาธารณะและประชาคม ด้านความร่วมมือ รวมถึงเปิดโอกาสให้ประชาชนมีบทบาทในการตัดสินใจและติดตามโครงการพัฒนา ด้านการเสริมอำนาจ ควร สนับสนุนให้ประชาชนกล้าแสดงออกในการตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ และเห็นความสำคัญของสิทธิ และหน้าที่ในการเลือกตั้ง เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วมและยั่งยืนในระดับท้องถิ่น

คำสำคัญ: การบูรณาการ, หลักสี่ทศวรรษ 4, การมีส่วนร่วมของประชาชน, การดำเนินโครงการ

Abstract

The purposes of this research were: (1) study the integration of the Four Bases of Social Solidarity (Sangahavatthu 4) in public participation regarding project implementation in Mueang Suang Subdistrict Municipality, Mueang Suang District, Roi Et Province; (2) compare opinions on the integration of Sangahavatthu 4 based on demographic characteristics; and (3) propose guidelines for integrating Sangahavatthu 4 to promote public participation in project implementation. The sample group consisted of 367 individuals aged 18 years and above. The research instrument was a 5-point Likert scale questionnaire, with content validity ranging from 0.67 to 1.00 and an overall reliability coefficient of 0.95.

The research results found that:

1) The overall and aspect-specific integration of Sangahavatthu 4 in public participation was at a high level. Ranked by mean score from highest to lowest were: empowerment, information provision, consultation, cooperation, and active engagement, 2) The comparison of opinions indicated no statistically significant differences based on gender. However, age showed significant differences in the empowerment aspect. Education level and occupation revealed statistically significant differences at the .05 level in the aspects of consultation, active engagement, cooperation, and empowerment, 3) Recommendations for integrating Sangahavatthu 4 include: (1) Information provision: Municipalities should provide clear and easily accessible information to the public. (2) Consultation: Create spaces for the public to suggest and consult on development projects. (3) Active engagement: Encourage participation in public forums and community meetings. (4) Cooperation: Promote public involvement in decision-making and project monitoring. (5) Empowerment: Support the public in expressing concerns and monitoring government actions, while fostering awareness of citizens' rights and responsibilities, particularly in local elections.

Keywords: Integration, Four Principles of Sangahavatthu, Public Participation, Management of the Projects

บทนำ

การกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่นเป็นกระแสความคิดที่ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง เพราะเป็นแนวคิดที่กำหนดรูปแบบการปกครองที่ใช้แก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องของการปกครองแบบรวมศูนย์ที่ให้ความสำคัญกับราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคในการบริหารราชการแผ่นดินทั้งในเชิงโครงสร้างและการตัดสินใจจากข้าราชการและผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้กำหนดทิศทางนโยบายและแนวปฏิบัติการบริหารราชการแผ่นดิน แต่ไม่อาจตอบสนองความต้องการและข้อเรียกร้องของประชาชนได้อย่างทั่วถึง การกระจายอำนาจเป็นการลดปัญหาและสภาวะการบริหารแบบรวมศูนย์อำนาจและเป็นการกระจาย การจัดการสาธารณะให้ทั่วถึงและครอบคลุม รวมถึงการกระจายการบริหารและตัดสินใจให้กับการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทหลักต่อการตัดสินใจให้กับการปกครองตนเองเพื่อสร้างประชาธิปไตยท้องถิ่นขึ้นมา การกระจายอำนาจเป็นมิติและรูปแบบของการบริหารและการพัฒนาประเทศที่เปิดโอกาสให้องค์กรซึ่งเป็นกลไกที่เป็นทางการในบริหารอย่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและไม่เป็นทางการอย่างชุมชนหรือภาคประชาชนเข้ามามีบทบาทนำเสนอแนะนโยบาย บริหารและจัดการ และตรวจสอบ พัฒนาพื้นที่ร่วมกัน ซึ่งการกระจายอำนาจไม่เป็นเพียงการเพิ่มอำนาจให้กับท้องถิ่นแต่มีผลต่อการพัฒนาของระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยด้วย (วุฒิสสาร ตันไชย, 2560)

การปกครองท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งทำให้เกิดการพัฒนาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ความเข้มแข็งของการปกครองจะเกิดขึ้นได้จะต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชน การส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นส่วนสำคัญในการที่ส่งเสริมระบบการเมืองให้มีความเป็นประชาธิปไตยและก่อให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตยได้อย่างยั่งยืน ในอดีตที่ผ่านมาประชาชน ในท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของตนเองน้อยมากการมีส่วนร่วมที่เป็นรูปธรรม การมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐ รวมทั้งกดดันให้รัฐบาลกระทำตามความประสงค์ ของประชาชน และการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเครื่องชี้วัดพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของแต่ละประเทศ ซึ่งจะเห็นได้ว่าประเทศที่พัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอยู่ในระดับที่ดีแล้วก็มักจะกำหนดให้ประชาชนทุกระดับมีสิทธิในการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญอย่างเป็นทางการ หากประชาชนไม่มีความสนใจหรือไม่มีช่องทางที่จะเปิดให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการโครงการหรือกิจกรรมตามนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดพลัง ขาดความร่วมมือและขาดความสนใจจากประชาชน จนส่งผลทำให้การปกครองท้องถิ่นซึ่งเป็นการปกครองของคนในท้องถิ่นเองประสบความล้มเหลว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 หมวดที่ 14 ว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น ได้บัญญัติถึงสาระหลักเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้หลายประการ ดังเช่น การเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น การลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น การออกเสียง ประชามติ และการมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเด็นเหล่านี้มีความสำคัญต่อการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างยิ่ง จะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การกำหนดจุดหมายในการพัฒนา การกำหนดภารกิจ และแนวทางการดำเนินการเพื่อ

295 การบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการดำเนินโครงการในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด

นำไปสู่จุดหมายอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยให้การกำหนดแผนงานและโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีทิศทางที่สอดคล้องและประสานสนับสนุนในจุดมุ่งหมายร่วมกัน ซึ่งนอกจากจะทำให้ปัญหาและความต้องการได้รับการตอบสนองอย่างเหมาะสมแล้ว ยังเป็นการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่ อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด (วารสิทธิ กัญจนสูตร, 2546)

เทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้เปลี่ยนแปลงฐานะจากสุขาภิบาลตำบลเมืองสรวงเป็นเทศบาลตำบลเมืองสรวงตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับฎีกา เล่มที่ 116 ตอนที่ 9 ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2542 เทศบาลตำบลเมืองสรวงมีพื้นที่รับผิดชอบ 2 ตำบล ได้แก่ ตำบลเมืองสรวง จำนวน 9 หมู่บ้าน และเทศบาลตำบลหนองผือ จำนวน 9 หมู่บ้าน และมีประชากรรวมทั้งสิ้น 9,483 คน (แผนพัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลตำบลเมืองสรวง พ.ศ. 2565-2569) เทศบาลตำบลเมืองสรวงได้ดำเนินการพัฒนาพื้นที่ในท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องทั้งทางด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การสร้างเส้นทางเพื่อการขนส่งสินค้าทางการเกษตร การก่อสร้างสะพาน การสร้างแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และทางการเกษตร ทางด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนได้มีการดำเนินการโครงการและกิจกรรมต่างๆ เช่น การส่งเสริมอาชีพให้แก่ประชาชน การถ่ายทอดองค์ความรู้ สำหรับการประกอบอาชีพ การพัฒนาศักยภาพกลุ่มคนและกลุ่มอาชีพต่างๆ การช่วยเหลือและบรรเทาสาธารณภัย โดยเน้นความพึงพอใจให้เกิดแก่ประชาชนในพื้นที่อย่างสูงสุด และเพื่อพัฒนาให้เทศบาลตำบลเมืองสรวงให้มีความเจริญอย่างยั่งยืน (เทศบาลตำบลเมืองสรวง, 2565)

ในการบริหารและการจัดการการดำเนินงานโครงการของเทศบาลตำบลเมืองสรวงที่ผ่านมาพบว่า ประชาชนมีบทบาทการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงาน การดำเนินการโครงการและกิจกรรมของเทศบาลตำบลเมืองสรวงจำนวนน้อย เนื่องจากข้อมูลข่าวสารอาจสื่อไปไม่ถึงประชาชน โดยเฉพาะข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับช่องทางและกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่จะเอื้อต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน หรือหากจะมีส่วนร่วมแล้วก็เป็นเพียงการร่วมรับรู้ข้อมูลที่ผู้บริหารหรือบุคลากรของเทศบาลตำบลประชุมและแจ้งให้รู้เท่านั้น อีกทั้งเป็นการสื่อสารทางเดียวมากกว่าจะเป็นการสื่อสารสองทาง ขาดการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญและวิธีการเข้ามีส่วนร่วมแก่ประชาชน รวมถึงเหตุผลความจำเป็นในการเข้าไปมีส่วนร่วมและทำให้รู้สึกว่าเป็นการเสียเวลาที่จะเข้าไปมีส่วนร่วม ประชาชนขาดโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมและไม่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมอย่างจริงจังจากฝ่ายบริหาร พบว่าประชาชนนอกจากการไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้บริหารและฝ่ายนิติบัญญัติระดับท้องถิ่นแล้วประชาชนจะมีส่วนร่วมในการบริหารในขอบเขตที่จำกัดเนื่องจากมีภารกิจในการดำเนินชีวิตประจำวัน การดูแลครอบครัว และการประกอบอาชีพซึ่งส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร (เทศบาลตำบลเมืองสรวง, 2565)

การกำหนดแนวทางการบริหารและการจัดการของเทศบาลตำบลเมืองสรวง โดยการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ามาประยุกต์ใช้นั้น อาจส่งผลให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการโครงการ และการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อันเป็นหัวใจสำคัญของการกระจายอำนาจและการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หนึ่งในหลักธรรมสำคัญที่เหมาะสมอย่างยิ่งในการนำมาประยุกต์ใช้คือ "สังคหวัตถุ 4" ได้แก่ ทาน ปิยวาจา อัตถจริยา และสมานัตตตา ซึ่งเป็นหลักธรรมแห่งการสงเคราะห์ ช่วย

296 การบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการดำเนินโครงการในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรอง อำเภอเมืองสรอง จังหวัดร้อยเอ็ด

ส่งเสริมความเข้าใจ เกื้อกูล และสร้างความสามัคคีในหมู่ประชาชน ทั้งยังเป็นพื้นฐานของความสัมพันธ์ที่ดีในชุมชน นำไปสู่ความสงบสุขและความร่วมมือที่ยั่งยืน โดย พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) (2542) อธิบายว่าสังคหวัตถุ 4 เป็นธรรมที่ทำให้บุคคลเป็นที่รักและได้รับความนิยมนจากสังคม และเป็นแนวทางที่สามารถนำไปใช้ในการบริหารคนและบริหารกิจการบ้านเมืองได้อย่างแท้จริง เช่นเดียวกับ ญัตฐุฒิ อัครมณี (2561) ที่เสนอว่าการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพุทธศาสนาในการบริหารราชการแผ่นดิน โดยเฉพาะในระดับท้องถิ่น เป็นแนวทางที่ช่วยยกระดับจิตสำนึกของผู้นำและประชาชนให้ร่วมมือกันพัฒนาชุมชนอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม ดังนั้น การนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาบูรณาการในการบริหารงานของเทศบาลตำบลเมืองสรองจึงเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรม สังคม และวิถีชุมชน และเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้การบริหารจัดการท้องถิ่นมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริง

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการบูรณาการหลัก สังคหวัตถุ 4 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการดำเนินโครงการในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรอง อำเภอเมืองสรอง จังหวัดร้อยเอ็ด มาช่วยในการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการของเทศบาลตำบลเมืองสรองให้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นการปลูกฝังคุณธรรมในการดำเนินงานให้แก่ผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาลข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ ในการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อันเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาท้องถิ่น ชุมชน ให้มีความยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการดำเนินโครงการในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรอง อำเภอเมืองสรอง จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อเปรียบเทียบการบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการดำเนินโครงการในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรอง อำเภอเมืองสรอง จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ
3. เพื่อเสนอแนะการบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการดำเนินโครงการในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรอง อำเภอเมืองสรอง จังหวัดร้อยเอ็ด

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)
2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง
 - 2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปี ที่มีสิทธิ์ เลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ฉบับที่ 20 ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองสรอง อำเภอเมืองสรอง จังหวัดร้อยเอ็ดจำนวนประชากร 4,132 คน (เทศบาลตำบลเมืองสรอง, 2566)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปที่มีรายชื่ออยู่ใน ทะเบียนราษฎรและอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัด ร้อยเอ็ด จำนวน 367 คน ที่ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเทียบตาราง สำเร็จรูปของเครซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด. 2560)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ แบบสอบถามมีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ในการมีส่วนร่วมของ ประชาชนด้านการดำเนินโครงการในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัด ร้อยเอ็ด มีลักษณะมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ตามหลักวิธีการของลิเคิร์ต (R.A. Likert) โดยการแบ่งระดับในการวัดออกเป็น 5 ระดับ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.67–1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการดำเนินโครงการในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended Questions)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม จำนวน 367 ชุด ผู้วิจัย ดำเนิน ตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ประสานงานกับงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูลถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัด ร้อยเอ็ด เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลทำการวิจัย

4.2 ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมด้วยผู้ช่วยวิจัย

4.3 ทำการแจกเอกสารแบบสอบถาม โดยทำการชี้แจงรายละเอียดของ แบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างฟังโดยให้เวลาในการตอบแบบสอบถาม และรอรับแบบสอบถามกลับคืนมาด้วยตัวผู้วิจัยเอง

4.4 เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้จากการตอบแล้วทั้งหมดเพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติพรรณนา ใช้อธิบายปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้สถิติ เช่น ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายตามระดับการ บูรณาการหลักอภิปาธ 4 ในการมีส่วนร่วมของประชาชน สถิติอนุมาน ใช้ทดสอบสมมติฐาน และเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัจจัยการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) สำหรับตัวแปรสองกลุ่ม และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) สำหรับตัวแปรตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป หากพบความแตกต่างจะใช้วิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe) เปรียบเทียบรายคู่ การวิเคราะห์คำถามปลายเปิด ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ร่วมกับบริบท (Context) โดยแจกแจงความถี่ของคำตอบ เพื่อนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางและความเรียง

ผลการวิจัย

ผลวิเคราะห์ระดับการบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการดำเนินโครงการในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการดำเนินโครงการ ในเขตเทศบาลตำบล เมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน

การบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4	ระดับการปฏิบัติงาน			
	(\bar{X})	S.D.	ระดับ	อันดับ
1) ด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร	4.02	0.77	มาก	2
2) ด้านการปรึกษาหารือ	3.95	0.83	มาก	3
3) ด้านการเข้าไปมีบทบาท	3.86	0.88	มาก	5
4) ด้านความร่วมมือ	3.91	0.89	มาก	4
5) ด้านการเสริมอำนาจ	4.08	0.78	มาก	1
รวม	3.96	0.83	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ในการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการดำเนินโครงการในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D. รายด้าน = 0.83) เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำได้แก่ ด้านการเสริมอำนาจ ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.78) รองลงมาคือ ด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.77) ด้านการปรึกษาหารือ ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.83) ด้านความร่วมมือ ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.89) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการเข้าไปมีบทบาท ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.88)

ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการดำเนินโครงการในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด

ผู้วิจัยได้สรุปข้อเสนอแนะการบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการดำเนินโครงการในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด จากคำถามปลายเปิดได้ดังนี้

1. ด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการดำเนินโครงการในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารมีเนื้อหาที่น่าสนใจ เทศบาลตำบลเมืองสรวงควรมีการทบทวนเนื้อหาข้อมูลข่าวสารให้มีความชัดเจนและถูกต้องก่อนสื่อสารไปยังประชาชนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารมีเนื้อหาที่น่าสนใจ ควรมีการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์การดำเนินการโครงการต่างๆ เพิ่มมากขึ้น เช่น ป้ายประชาสัมพันธ์

ป้ายอักษรวิ่งในที่ชุมชนมีการประชาสัมพันธ์ล่วงหน้าเมื่อจะมีการดำเนินงานโครงการต่างๆ ควรเพิ่มความถี่และความสม่ำเสมอการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน

2. ด้านการปรึกษาหารือ มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการดำเนินโครงการในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ดังนี้ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของเทศบาลตำบลเมืองสรวงควรรับฟังการให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะของประชาชนจากทุกสาขาอาชีพเพื่อนำไปพัฒนาและปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานและการดำเนินงานของเทศบาล ควรเพิ่มช่องทางสำหรับการให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะของประชาชน

3. ด้านการเข้าไปมีบทบาท มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการดำเนินโครงการในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ดังนี้ เทศบาลตำบลเมืองสรวงควรมีระบบและกลไกในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนเข้าไปมีบทบาทในการบริหารและการดำเนินงาน ควรให้มีตัวแทนของแต่ละชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมหรือเป็นผู้สังเกตการณ์การประชุมเพื่อนำเสนอแนวทางและข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาต่างๆ

4. ด้านความร่วมมือ มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการดำเนินโครงการในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ดังนี้ เทศบาลตำบลเมืองสรวงควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีโอกาสได้แสดงออกถึงความร่วมมือกับการจัดกิจกรรมและโครงการ โดยมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การติดตามการดำเนินงาน การประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้การดำเนินงานการทำให้โครงการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

5. ด้านการเสริมอำนาจ มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการดำเนินโครงการในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ดังนี้ เทศบาลตำบลเมืองสรวงควรณรงค์และส่งเสริมให้ไปประชาชนไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเมืองสรวงซึ่งถือเป็นหน้าที่ที่สำคัญของประชาชน ควรจัดระบบและกลไกการกระจายอำนาจด้านการให้บริการไปยังประชาชน ควรรับฟังการสะท้อนปัญหาจากประชาชนเพื่อนำไปพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและมีความชอบธรรมในการบริหารและการดำเนินการโครงการ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นที่น่าสนใจเพื่อนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการดำเนินโครงการในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นผลจากประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรวงมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่นอย่างกว้างขวาง ทั้งการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การให้ข้อเสนอแนะ การเข้าร่วมเวทีประชาคม การติดตามและประเมินผลโครงการ โดยมีความภาคภูมิใจและตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมดังกล่าว การบูรณาการหลักธรรม “สังคหวัตถุ 4” ได้แก่ ทาน (การให้ข้อมูลข่าวสาร), ปิยวาจา (การปรึกษาหารือด้วยเมตตา), อัตถจริยา (การมีส่วนร่วมด้วยความเต็มใจ) และสมานัตตตา (ความร่วมมืออย่างเสมอภาค) ช่วยส่งเสริมให้การบริหารของเทศบาลเป็นไป

อย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างสังคมที่มีความสุขร่วมกัน สอดคล้องกับแนวคิดของพระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) (2542) ที่กล่าวว่า ทาน (การให้): พระธรรมปิฎกกล่าวว่า การให้ที่ดีที่สุดคือการให้สิ่งที่เป็นประโยชน์และเหมาะสมกับผู้รับ เช่นเดียวกับการที่เทศบาลให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน ซึ่งช่วยส่งเสริมความเข้าใจในการดำเนินโครงการ ปิยวาจา (วาจาอ่อนหวาน): การใช้ถ้อยคำที่ดีเป็นสะพานเชื่อมความสัมพันธ์ ซึ่งตรงกับการเปิดเวทีรับฟังความคิดเห็นของประชาชน อัตถจริยา (การกระทำที่เป็นประโยชน์): หมายถึงการช่วยเหลือกันอย่างจริงใจ เช่นเดียวกับการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการประชุมประชาคม และสมานัตตตา (การวางตัวเสมอกัน): เป็นแนวคิดสำคัญในการบริหารแบบมีส่วนร่วม ที่ไม่แบ่งชนชั้นหรือถืออำนาจ ทำให้เกิดความร่วมมืออย่างแท้จริง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณีรัตน์ สุขเกษม (2566) การมีส่วนร่วมการจัดระเบียบพื้นที่สาธารณะตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้ประกอบการในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ในการจัดระเบียบพื้นที่สาธารณะ มีส่วนช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือของผู้ประกอบการในพื้นที่ ซึ่งสะท้อนถึงประสิทธิผลของหลักธรรมดังกล่าวในการสร้างความสมานฉันท์ในระดับชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก

จากผลการศึกษาวิจัยพบว่า ด้านการเสริมอำนาจ เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ตระหนักและเห็นความสำคัญต่อการเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาล ถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานและหน้าที่สำคัญในการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการบริหารท้องถิ่น โดยประชาชนจะเข้าร่วมใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้งอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ยังมีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพและการประชุมประชาคมท้องถิ่น เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนา รวมถึงมีตัวแทนเข้าร่วมเป็นกรรมการและคณะทำงานในภารกิจสำคัญของเทศบาล ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการของการพัฒนาท้องถิ่น แนวทางนี้สอดคล้องกับแนวคิดของชูชาติ ใจแก้ว (2564) ที่กล่าวว่า "การเสริมอำนาจให้กับประชาชนในระดับท้องถิ่น มิใช่เพียงแค่การให้ข้อมูลหรือเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นเท่านั้น แต่ต้องรวมถึงการสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการตัดสินใจ ติดตาม ตรวจสอบ และเสนอแนะอย่างจริงจังในการดำเนินโครงการของรัฐ" ซึ่งทำให้เกิดการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง และส่งผลให้การพัฒนาท้องถิ่นมีความยั่งยืน และงานวิจัยของนัชชา ทิพนเตร (2565) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนและรูปแบบการมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบล จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบล จังหวัดนครราชสีมา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลเปรียบเทียบเปรียบเทียบการบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการดำเนินโครงการในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เนื่องจากประชาชนของเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด เข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการของเทศบาล โดยการบูรณาการร่วมกับหลักสังคหวัตถุ 4 เข้ากับการมีส่วนร่วม 5 ด้าน คือ 1) ด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร 2) ด้านการปรึกษาหารือ 3) ด้านการเข้าไปมีบทบาท 4) ด้านความร่วมมือ 5) ด้านการเสริมอำนาจ เพื่อให้ประชาชนหรือตัวแทนเข้าร่วมในกระบวนการหรือขั้นตอนต่างๆ ของการบริหาร ตั้งแต่การรับรู้ข้อมูล การปฏิบัติงาน การร่วมแสดงทัศนะความ

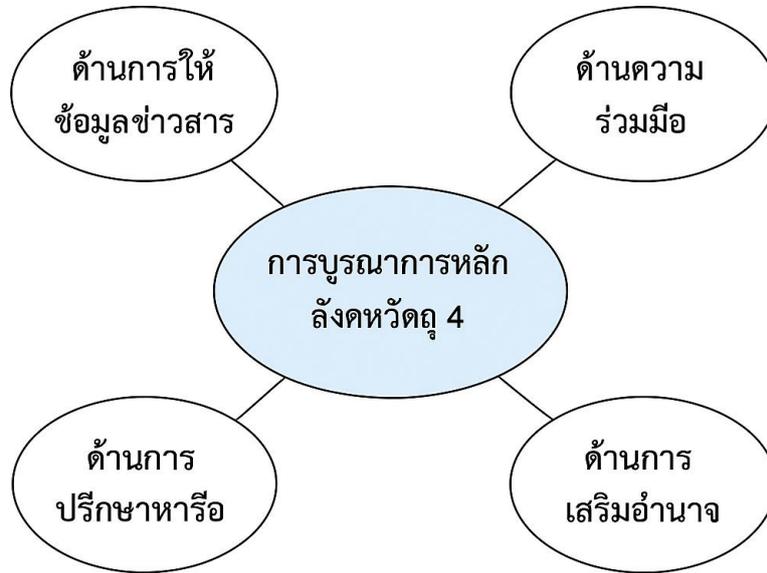
301 การบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการดำเนินโครงการในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรอง อำเภอเมืองสรอง จังหวัดร้อยเอ็ด

คิดเห็น การร่วมเสนอปัญหาและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น การร่วมคิดแนวทางการแก้ไขปัญหา การร่วมในกระบวนการตัดสินใจ การร่วมในการดำเนินการ และการร่วมติดตามประเมินผล รวมทั้งการร่วมรับผลประโยชน์จากการพัฒนา สอดคล้องกับแนวคิดของสุขุม นวลสกุล (2542) ที่กล่าวว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชนจะสมบูรณ์แบบที่ต่อเมื่อประชาชนได้รับโอกาสให้เข้าไปมีบทบาทอย่างแท้จริงในทุกกระบวนการของการบริหาร ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจ การดำเนินการ และการประเมินผล” อีกทั้งยังสอดคล้องกับทิพวัลย์ พันไชย (2554) ที่ระบุว่า การบริหารท้องถิ่นที่ยึดหลักธรรมาภิบาลและบูรณาการแนวคิดด้านคุณธรรมจริยธรรม จะช่วยให้ประชาชนทุกกลุ่มมีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลวรรณ แจ่มยิ่ง และคณะ (2564) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลพรหมบุรี อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลพรหมบุรี อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลพรหมบุรี อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี เมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และการได้รับรู้ข่าวสาร ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

องค์ความรู้ใหม่

การบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรอง เป็นแนวทางในการสร้างความร่วมมือ ความสามัคคี และความยั่งยืนในการดำเนินโครงการต่าง ๆ โดยเน้นการให้การสื่อสารที่สร้างสรรค์ การทำตนเป็นประโยชน์ และการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพและสันติสุข โดยแนวทางบูรณาการมี 5 แนวทางดังนี้ ด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร ด้านการศึกษาหรือ ด้านการเข้าไปมีบทบาท ด้านความร่วมมือ และด้านการเสริมอำนาจ การบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ผ่าน 5 แนวทางนี้ ช่วยเสริมสร้างการมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ สร้างความโปร่งใส เท่าเทียม และความยั่งยืนในการพัฒนาชุมชน โดยทุกภาคส่วนร่วมมือกันอย่างมีประสิทธิภาพและนำไปสู่ความสงบสุขและความเข้มแข็งของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรอง

การบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ในการมีส่วนร่วม ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรอง

ภาพที่ 1 การบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรอง

สรุป

การบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการเสริมอำนาจ การให้ข้อมูลข่าวสาร การปรึกษาหารือ ความร่วมมือ และการเข้าไปมีบทบาทตามลำดับ, การเปรียบเทียบความคิดเห็น พบว่า เทศไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนอายุมีความแตกต่างในด้านการเสริมอำนาจ ระดับการศึกษาและอาชีพมีความแตกต่างในด้านการปรึกษาหารือ การเข้าไปมีบทบาท ความร่วมมือ และการเสริมอำนาจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้อเสนอแนวทางการบูรณาการ พบว่า ด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร เทศบาลควรให้ข้อมูลข่าวสารที่ชัดเจนและเข้าถึงง่ายแก่ประชาชน ด้านการปรึกษาหารือ ควรเปิดพื้นที่ให้มีการเสนอแนะและปรึกษาหารือเกี่ยวกับโครงการพัฒนา ด้านการเข้าไปมีบทบาท ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมในเวทีสาธารณะและประชาคม ด้านความร่วมมือ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีบทบาทในการตัดสินใจและติดตามโครงการพัฒนา ด้านการเสริมอำนาจ ควรสนับสนุนให้ประชาชนกล้าแสดงออกในการตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ และเห็นความสำคัญของสิทธิและหน้าที่ในการเลือกตั้ง เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วมและยั่งยืนในระดับท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรกำหนดแนวทาง ระบบ และกลไก ไว้ในแผนยุทธศาสตร์การ พัฒนาท้องถิ่น เกี่ยวกับการส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน และกำหนด โครงการและแผนปฏิบัติการการมีส่วนร่วมที่ชัดเจน

2) ฝ่ายนิติบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดแนวทางและกลไกให้ประชาชนและ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตราเทศบัญญัติ และนำเสนอปัญหาของท้องถิ่นเข้าสู่การประชุมของฝ่ายนิติ บัญญัติเพื่อนำข้อสรุปไปสู่การปฏิบัติที่แท้จริง

3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตระหนักและให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนโดย การจัดสรรงบประมาณสำหรับการดำเนินการโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาประชาชนและชุมชนในด้านการมี ส่วนร่วมในการปกครองระบอบประชาธิปไตย และการส่งเสริมความเป็นพลเมือง

4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดให้มีการประเมินการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ชุมชน หรือคณะกรรมการบริหารกลุ่มกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน อย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน โดยการมีส่วนร่วมของ ชุมชน และมีการเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้การบริหารงานและการดำเนินงานเพื่อ พัฒนาชุมชนมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะนำไปใช้

1) ประชาชนและชุมชนนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปประยุกต์ใช้เพื่อการมีส่วนร่วมในการบริหารและ การดำเนินงานโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2) ผู้บริหารและฝ่ายนิติบัญญัตินำเสนอแนะและแนวทางการดำเนินงานของประชาชนที่ได้ นำเสนอผ่านกลไกและระบบการมีส่วนร่วมไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่าง ยั่งยืน

3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีโครงการและกิจกรรมที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน และชุมชนมีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอและกระจายไปในทุกท้องที่ เพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนักถึงการมี ส่วนร่วมในการบริหารงานและการดำเนินงาน

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษารูปแบบและแนวทางการนำหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ไปบูรณาการการมีส่วนร่วมของ ประชาชนกับองค์กรและหน่วยงานอื่นๆ ในจังหวัดร้อยเอ็ด เช่น หน่วยงานภาคเอกชน หน่วยงานราชการอื่น ๆ เป็นต้น เพื่อจะได้นำไปพัฒนาองค์การอย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อประชาชนให้เป็นรูปธรรมต่อไป

2) ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับระบบและกลไกของงานด้านการประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลแก่ ประชาชน การรับฟังความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่ร่วมคิดร่วมทำในการดำเนินงานอย่างบูรณา การ โดยการกำหนดตัวแปรและปัจจัยอื่นๆ เช่น การสร้างแรงจูงใจ การสร้างวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมในชุมชน การเพิ่มบทบาทการมีส่วนร่วมของกลุ่มประชาชนและกลุ่มอาชีพในชุมชน

เอกสารอ้างอิง

- กมลวรรณ แจ่มยิ่ง, มะฮัสดี มะแซสะอิ, รอนิง ฮามะ, อติศักดิ์ อธิภาคย์ และ อาตัม ยามาอาโจ. (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลพรหมบุรี อำเภอพรมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี. วารสารรัชต์ภาคย์. 15(42), 384 - 397.
- ชูชาติ ใจแก้ว. (2564). การเสริมอำนาจประชาชนในระดับท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์. 13(1), 75-90.
- เทศบาลตำบลเมืองสรอง. (2565). แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566-2570). ร้อยเอ็ด: เทศบาลตำบลเมืองสรอง อำเภอมืองสรอง จังหวัดร้อยเอ็ด.
- นัชชา ทิพนตร. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนและรูปแบบการมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบล จังหวัดนครราชสีมา. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์. 9(8), 395-413.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น
- ทิพวัลย์ พันไชย. (2554). การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วารสารรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2(1), 1-12.
- ณัฐวุฒิ อัครมณี. (2561). การประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการบริหารราชการแผ่นดิน. เรียกใช้เมื่อ 20 ธันวาคม 2566 จาก <http://www.thapra.lib.su.ac.th>
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). (2542). ธรรมะกับการบริหาร. กรุงเทพมหานคร: มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- มณีนรัตน์ สุขเกษม. (2566). การมีส่วนร่วมการจัดระเบียบพื้นที่สาธารณะตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้ประกอบการในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. เรียกใช้เมื่อ 20 ธันวาคม 2566 จาก <https://ojs.mbu.ac.th/index.php/MBUPJ/article/download/2226/1423>
- วรวิสิทธิ์ กาญจนสูตร. (2546). คัมภีร์บริหารการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: มติชน.
- วุฒิสาร ตันไชย. (2560). การกระจายอำนาจและประชาธิปไตยในประเทศไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.
- สุขุม นวลสกุล. (2542). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.